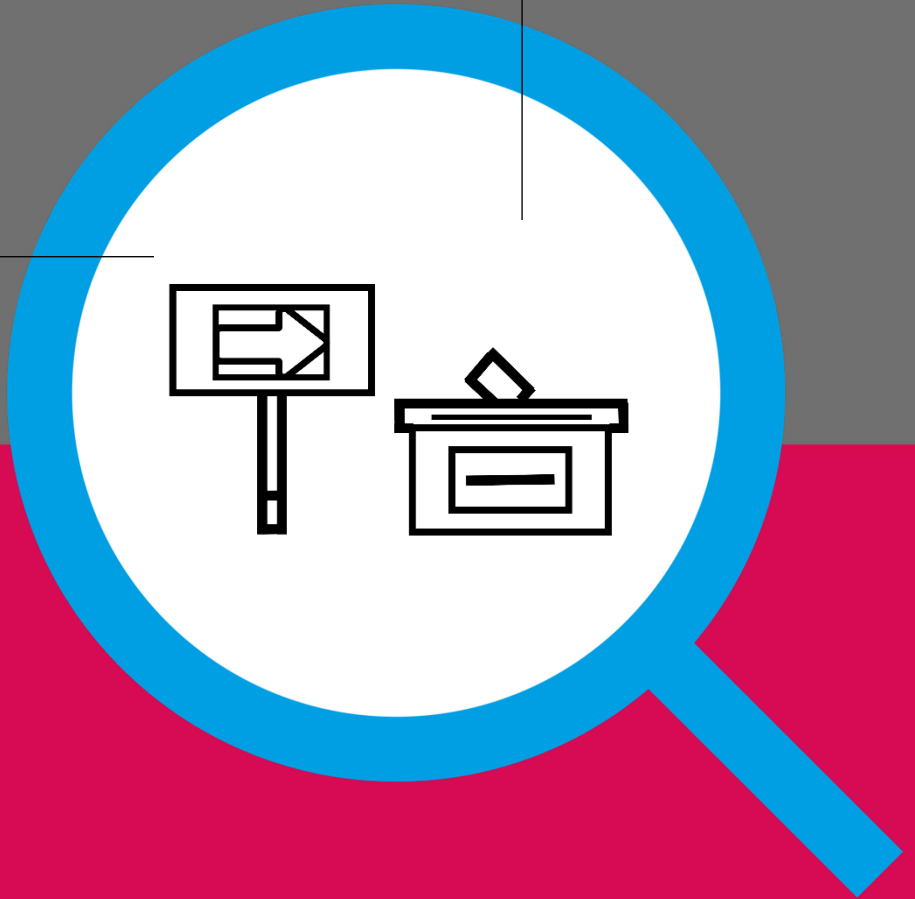

Rekenkamer
LEIDEN & LEIDERDORP

Rekenkamerbrief Vooronderzoek
toegankelijkheid stembureaus bij de
gemeente Leiderdorp

Rekenkamerbrief

Vooronderzoek toegankelijkheid stembureaus bij de gemeente Leiderdorp

Hierbij bieden wij u de rekenkamerbrief aan. In deze rekenkamerbrief staan zowel de bevindingen als de bestuurlijke conclusies.

De Rekenkamer heeft een vooronderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van stembureaus in Leiderdorp. Daarvoor heeft de Rekenkamer de processen verbaal van de afgelopen twee verkiezingen bestudeerd. De Rekenkamer heeft ook contact gehad met ambtenaar die de verkiezingen in Leiderdorp organiseert. Op grond van deze informatie is deze rekenbrief opgesteld. Omdat het een vooronderzoek betreft, heeft er geen ambtelijk hoor en wederhoor en ook geen bestuurlijk hoor en wederhoor plaatsgevonden.

Datum: 1 juni 2026

Begeleiding door: Hans Arts

Inhoudsopgave

Rekenkamerbrief	3
Conclusie	3
Methode	3
Uitkomsten: het beleid	4
Uitkomsten: de processen verbaal	4
Ter informatie	4
Tot slot	5

Rekenkamerbrief

Retouradres: Stadhuisplein 1, 2300 PC Leiden

Gemeenteraad van Leiderdorp
In afschrift aan:
College van B&W
De gemeentesecretaris

Stadhuis Leiden
Stadhuisplein 1
2300 PC Leiden

Telefoon: 06 - 43 48 67 20
E-Mail: rekenkamer@leiden.nl

Datum: 1 juni 2026

Kenmerk:

Onderwerp: rekenkamerbrief toegankelijkheid stembureaus in Leiderdorp

Contactpersoon: Esther Loozen

Beste leden van de raad,

De Rekenkamer Leiden & Leiderdorp heeft vorig jaar besloten om in Leiderdorp vooronderzoek te gaan doen naar de toegankelijkheid van stemlokalen voor kiezers met een lichamelijke beperking. Een toegankelijk stemlokaal is immers essentieel om gelijke participatie van inwoners met een lichamelijke beperking te waarborgen; ook zij moeten zonder belemmeringen hun stem kunnen uitbrengen. De verantwoordelijkheid voor het zoeken naar en het inrichten van stemlokalen ligt bij het college – waarbij het college uiteraard kan putten uit landelijke richtlijnen¹.

Conclusie

De Rekenkamer komt op grond van dit vooronderzoek tot de conclusie dat een diepgravend onderzoek bij de eerstvolgende verkiezingen (naar het zich nu laat aanzien zijn dat die voor de Provinciale Staten in 2027) achterwege kan blijven. Op basis van dit vooronderzoek, zijn wij van mening dat het college de toegankelijkheid van stemlokalen in Leiderdorp goed voor ogen heeft. Hierna lichten we toe hoe we tot deze conclusie zijn gekomen. Eerst zullen we kort stil staan bij de door ons gehanteerde methode tijdens het vooronderzoek.

Methode

Voor het vooronderzoek hebben we een tweetal zaken onderzocht. Allereerst hebben we bij de afdeling verkiezingen het beleid over toegankelijkheid opgevraagd. Daarnaast zijn de processen verbaal van de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2024 doorgenomen op opmerkingen over toegankelijkheid van stembureaus; dat is ook gebeurd met de processen verbaal van de meest recente gemeenteraadsverkiezingen (2026).

¹ [Checklist Toegankelijkheid Stembureaus, Gemeentemedewerkers](#) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van september 2020

Uitkomsten: het beleid

Het college beschikte niet over recente beleidsstukken – dat hoeft ook niet. Volgens de beantwoording van [vragen vanuit uw Raad](#) heeft het college een goed beeld van de toegankelijkheid van stembureaus in Leiderdorp. Ook op de website is een duidelijk overzicht geplaatst van de voorzieningen op de verschillende stembureaus.

Uitkomsten: de processen verbaal

Elk stembureau maakt na afloop een proces verbaal op. Hoewel niet verplicht, worden daarin vaak ook opmerkingen gemaakt over de toegankelijkheid en zichtbaarheid van stembureaus. Door de Rekenkamer zijn deze processen verbaal van zowel de Europese Verkiezingen in 2024 als de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen nagelopen. Hierbij viel op dat het aantal opmerkingen over de toegankelijkheid zeer beperkt was. In 2024 betrof het een opmerking over de drempel bij het stembureau aan de Klerkenhof. Over dit stembureau staat op de website van de gemeente ook aangegeven dat het minder goed toegankelijk is. Diezelfde opmerking is bij de verkiezingen in 2026 gemaakt over het stembureau aan de Klimopzoom die minder goed toegankelijk was voor rolstoelen; dit is door de vrijwilligers van het stembureau gemeld bij de gemeente. Gelet op hetgeen we hiervoor onder het kopje 'Uitkomsten: het beleid' hebben opgemerkt, verwachten we dat dit euvel zich bij de volgende verkiezingen niet zal voordoen. Verder was er één klacht over de vindbaarheid van een stembureau.

Ter informatie

Omdat een toegankelijk stemlokaal een groot goed is, brengen we graag – ter informatie – navolgende [rekenkamerbrief](#) van de Rekenkamer Breda onder de aandacht. Deze Rekenkamer heeft elf onderzoeken van lokale rekenkamers over de toegankelijkheid van stemlokalen onderzocht en daar een meta-analyse van gemaakt. Deze analyse bevat acht terugkerende knelpunten die zowel voor het college als vrijwilligers bij stembureaus altijd van meerwaarde kunnen zijn:

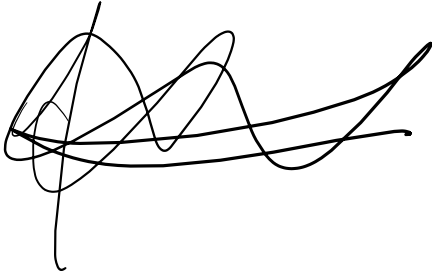
- Onvindbare of onduidelijke bewegwijzering naar stemlokaal;
- Drempels hoger dan 2 cm zonder goede hellingbaan;
- Hellingbanen slecht bevestigd, te steil of met kieren;
- Te zware of te smalle deuren (of geblokkeerd door object);
- Er is gebruik gemaakt van kokosmatten, roosters met grote mazen of losse vloerbescherming;
- Scootmobiel past niet in stemhokje (te weinig manoeuvreerruimte);
- Stoelen ontbreken of er is geen stoel met armleuningen;
- Leesloop ontbreekt /werkt niet of ligt niet zichtbaar klaar.

Tot slot

Als u over deze brief vragen of opmerkingen heeft, dan horen we dat graag. U kunt hierover contact opnemen met de secretaris van de Rekenkamer, Esther Loozen. Zij is bereikbaar via telefoonnummer 06 - 43 48 67 20 en rekenkamer@leiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamer Leiden & Leiderdorp,

Janelle Pronk-Bade